

แบบฝึกหัด เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี (กลวิธีในการแต่งวรรณคดี)

ตอนที่ ๔ จงพิจารณาว่าบทหรือกรอนที่กำหนดให้ ปรากฏกลวิธีในการแต่งวรรณคดีใด

- การซ้ำคำ
- การเล่นคำ
- การเล่นสัมผัส
- การใช้คำถามเชิงวรรณศิลป์ (ปฏิปจฉา)
- การเปรียบเทียบแบบอุปมา
- การกล่าวเกินจริง (อธิพจน์)
- การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ (สัทพจน์)
- การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์
- การใช้สัญลักษณ์
- ปฏิพากย์หรือปรพาทย์
- นามนัย
- การใช้บทบาทสมมติ (บุคคลวัตหรือบุคคลาธิฐาน)
- สร้างภาพให้เห็นการเคลื่อนไหว (นาฏการ)

๑.	“เจ้าของตาลรักหวานขึ้นปิ่นต้น
เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน	ระวังตนต้นมีระมัดมัน
ถ้าพลั้งพลันเจ็บอกเหมือนตกลาล”
๒.	“มองซี..มองทะเล
ทะเลไม่เคยหลับไหล
เห็นลมคลื่นเห่จูบหิน
ใครตอบได้ไหมโดนจิ้งตั้น
ฟ้าหัวเราะเยาะข้าชะตาหรือ	บางครั้งมันบ้าบิ่น
บางครั้งยังสะอื้น
กระแทกหินดังครืนครืน
ทะเลมันตื่นอยู่รำไป
ดินนั่นถืออภิสิทธิ์ชีวิตข้าเองไม่เกรงดินฟ้า”
๓.	เก็บเอาวันและคืนที่ดีไว้เก็บเอาเดือน และดาวดวงนั้นที่เธอฝันใฝ่มาให้เธอ	
๔.	“ตะแลงแก่งแตกแตกตะแลงแก่งแตกแตก	กระต๋องดังแทรกสำรวลสรวลสันต์”
๕.	“สูงระหงทรงเพริ้วเรียวลูด
พิศแต่หัวจรดเท้าขาวแต่ตา
คิ้วก่งดั่งง่เขาดัดฝ้าย
หูกวางดวงพักตร์หักงอ	งามละม้ายคล้ายอุรุกะหลาป่า
สองแก้มกลายดั่งลูกยอ
จุมุกละม้ายคล้ายพริ้วขอ
ลำคอโตตันสั้นกลม”

- ๖. “แม่รักลูกรักมากเป็นรากแก้ว
กึ่งก้านให้แบบบทความอดทน
- ๗. “เรือชัยไวก้องวัง
เสียงเล่าเร้าระดม
- ๘. “ซ่อนกลิ่นกลิ่นแก้วซ่อน
ตาว่าตาตพัสตรา
สลาลิงเล่ห์ของสลา
สวาดตั้งเรียมสวาทเจ้า
- ๙. “เห็นแก้วแวววับที่จับจิต
เมื่อไม่เอื้อมจะได้อย่างไรมี
- ๑๐. “ว่านครามินทร์ ผลัดแผ่นดินเปลี่ยนราช
- ๑๑. “ถึงบางพลัดยั้งอนตอณาถจิต
ที่พลัดนางร้างรักมาแรมไกล
- ๑๒. “เมื่อแรกเชื่อว่าทับทิมแท้
กาลวงว่าหงส์ให้ปลงใจ
- ๑๓. เสียงน้ำซึ่งกระซิบสาธปราคาจากเสียง
- ๑๔. “เมื่อมั่งมีมากมายมิตรหมายมอง
เมื่อไม่มีมิตรหมายเมินไม่มองมา
- ๑๕. “รอนรอนสุริยะโอ้
เรื้อยเรื้อยลับเมรุลง
รอนรอนจิตจำนง
เรื้อยเรื้อยเรียมคอยแก้ว

คำสอนแนวพญานาคเป็นลำดับ
ช่อดอกผลดีเด่นเป็นพระคุณ”
รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
ห่มทวยเย็นเดินคู่กัน”
นาสา เรียมฤ
หนุ่มหน้า
นุชเทียบ ถวายฤ
จากแล้วหลงครวญ”
ใยไม่คิดอาจเอื้อมให้เต็มที
อันมณีหรือจะลอดไปถึงมือ”
เยียววิวาทชิงฉัตร”

นั่งพินิจนึกน่าน้ำตาไหล
ประเดี๋ยวใจพบนางริมทางจร”
มาแปรเป็นเป็นพลอยหุงไปเสียได้
ด้วยมิได้ดูหงอนแต่ก่อนมา”

เมื่อมัวหมองมิตรมองหม่นเหมือนหมูหมา
เมื่อมอดม้วยแม้หมูหมาไม่มามอง”
อัสดง
คำแล้ว
นุชที่ เพียงแม่
คลับคล้ายเรียมเหลียว”